

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—
pol leta 25—
četrt leta 13—
na mesec 4-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 55—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 60—Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, pritličje, levo). **Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.**

Izhaja vsak dan zvečer, izvenredno in praznično.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno **po nakaznici**.
Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 48— | četrt leta naprej K 12—
pol leta 24— | na mesec 4—
Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: **Knaflova ulica št. 5** (v I. nadst. levo), telefon št. 34Slavnostna seja občinskega sveta ljubljanskega.
Čestitka regentu Aleksandru.

V Ljubljani, 14. dec.

V soboto, 14. t. m. se je vršila v proslavo ujedinjenja države SHS. slavnostna občinska seja, katero je otvoril ob četrti na 12 dopoldne župan ljubljanski g. dr. Ivan Tavčar. Pozval je občinske svetnike, da se v nedeljo, 15. t. m. nadeležno slavnostne službe božje ter naznanil, da so se občinski svetniki nemške narodnosti odpovedali mandatu (odobravanje) ter da se je obrnil župan do vlade, da dobi pravico mesto odstopivših poklicati v občinski svet nove zastopnike. Ker se je na ta način izpraznilo mesto 7 občinskih svetnikov, predlaga župan, da se občinski svet spopolni s petimi pristajajočimi demokratske stranke, enim članom J. D. S. in enim članom S. L. S. Kluba strank naj se o tem izjavi v prihodnji seji. Predvsem pa se bo treba pri tem ozirati na Sisko, ki do sedaj v občinskem svetu še nima svojih zastopnikov. Županovo poročilo je bilo odobreno.

Nato se je dvignil ves občinski zastopnik župan dr. Tavčar je imel ta-le nagovor:

Slavni občinski svet!

Zbrani v slavnostni seji, hočemo spodobno in dostojno poveljati spomin 1. decembra, spomin dneva, ki bo največja zgodovinskega pomena za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev! Ta dan se je položil temelj močnim, trdnim in edini Jugoslaviji, katera mora biti enotna in celotna. Prvi december prepovedi je temne megle, katere so se že vlegale po komaj rojeni Jugoslaviji, in že smo se bali, da nam preti prihodnost Svatorlukove butarice, ker so se že pričnili prepri in nasprotja, ki so grozili razbiti Jugoslavijo v kosce, v slabotne in onemoglo kosce. V tej silni krizi rešila nas je razsodnost zastopnikov slov. in hrvaškega naroda, rešila nas je pa tudi velikodušnost in modrost čistejšega jugoslovanskega naroda, ki je v svetovni vojski zastavil vse svoje moči in celo svoje prebivalstvo za zmago, katero sedaj slavi pravica nad germansko-madžarsko pohlepno! Da se je ta kraljevina hotela postaviti na polje Velike Srbije, katera bi štela najmanj osem milijonov prebivalcev, bila bi nas Slovenec in Hrvat lahko prepuščala usodi, kakor si je bolj rečne, beraške in zapuščene predčevali ne moremo. Ne smemo pa misliti, da v Srbiji ni bilo močnih elementov, ki so sanjari o Veliki Srbiji in ki bi bili Hrvat in Slovenec lahko dozdružili kakoli (kadičevci) seljaški republik ali kakoli drugi slovensko - hrvaški vladni obliki.

Nikdar ne bomo pozabili, da je v tem kritičnem položaju uskočila ponižna, demokracična načelom do skrajnosti vdana dinastija Karagiorgijević, katere predniki so se pred dobrim stoletjem orali podjarmljeno zemljo in katero so potem rešili turškega suženjstva. Doživeli smo torej trenutek, kakor ga je doživela Italija tedaj, ko je general Garibaldi v Siciliji in ob Volturru strl južno-italijanski separatizem. Takrat je preveval duh ujedinjenja Apeninski polotok, prav tako kakor prevevala dandanes misel ujedinjenja celo Jugoslavijo. Tudi v Italiji je bil takrat položaj tak, da je ujedinjena Italija mogla rešiti edino dinastijo Savojska. In ko je prišel kralj Viktor Emanuel na neapolitansko bojišče, se mu je prvi poklonil ter mu izročil svoje vojaške sile general Garibaldi, v katerem je bila vsaka kaplja krvi republikanska.

Takšna je resnica in zato ne bomo nikdar pozabili, da je postala dinastija Karagiorgijević rešiteljica Jugoslavije, predvsem slovenskih in hrvaških pokrajin, v trenutku, ko nam je pretlo, da nas orožajo laške armade in da ne pridobimo zaupanja in podpore pri pravičnih etent. državah. Če danes slavimo spomin 1. decembra, obhajamo pri tem praznik jugoslovanskega ujedinjenja, obhajamo pri tem praznik rojstva države, ki bo segala od Benečije do Vardarja, obhajamo praznik jugoslovanske demokracije, ki bo vsem enako pravična, obhajamo pa tudi praznik, pri katerem smo dolžni izražati hvaležnost in vdano novim svojim dinastij. ki nam daje jamstvo za to, da se bo na vladat po načelih, po katerih se vlada starodavna Anglija ali pa mlada Norveška. Vsem tem čutilom dajemo izraz, ko vzklikamo: Živela ujedinjena Jugoslovanska kraljevina, živel kralj Peter in njegov sin, naš regent Aleksander! (Občinski zastopnik ploska in kliče: živio!)

V drugem pa za zdaj predlagam, da sprejme občinski svet te-le moje predloge:

a) Našemu vladarju, kakor tudi regentu, izreka občinski svet ljubljanski vdano in hvaležnost. Predlagam sledečo brzojavko:

Njegovi Visokosti prestolonasledniku Aleksandru
Beograd.

Občinski svet slovenskega stolnega mesta Ljubljane na današnji narodni praznik zbran v slavnostni seji v proslavo osvobodjenja in ujedinjenja trinitinskega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev, pošilja Vašemu Visočan-

stvu najvrednejši pozdrav. Z iskrenim navdušenjem in globoko hvaležnostjo obeta zastopništvo prestolice slovenskega dela naše skupne domovine najvernejšo vdano visoki vladarski hiši in vladni edinstveni neločljivi kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Naj živi Njegovo Velikanstvo kralj Peter, naj živi Vaša kraljevska Visokost, naj živi ujedinjeni narod Srbov, Hrvatov in Slovencev! Naj živi ujedinjena Jugoslavija!

Župan: dr. Ivan Tavčar.

b) Cesarja Josipa trg se prekrsti v »Trg kralja Petra I.«

c) Slovenski trg se prekrsti v »Trg 1. decembra«. In sicer bi bil ta prostor najprimernejši za spomenik našemu prvobornemu dr. J. E. Kreku. (Odobravanje.)

d) Županu Beograda odpošlje se sledečo brzojavko:

Gospodu Mihajlu Marjanoviću
predsedniku opštine

Beograd.

Pri današnji svečanostni seji ljubljanskega občinskega sveta spominjati smo se z ljubeznijo in hvaležnostjo 1. decembra, s katerim dnem se je vsled močnega pripomoči zmaganosti Srbije za večne čase ustanovila ujedinjena, neločljiva in enotna Jugoslavija v obliki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Poklonili smo se Njegovi Velikanstvu kralju Petru I., kakor tudi visokemu regentu Aleksandru, z željo, da bi slava dinastije Karagiorgijević privedla nas do srečne in svobodne prihodnosti!

Ko Vam to sporočamo, pošiljamo v imenu državnega stolnega mesta Ljubljane prestolice naše kraljevine, krasnega Beograda, bratske svoje pozdrave ter prosimo slavno prestolice, da sprejme belo Ljubljano v krog največjih svojih posestrim. — Živela naša kraljevina, živela naša vladarska hiša!

Dr. Ivan Tavčar,
župan ljubljanski.

Vse izjave in brzojavke gosp. župana je sprejel občinski svet z navdušenjem in odobravanjem, nakar je gospod župan zaključil sejo.

Narodni praznik v Ljubljani.

V Ljubljani počiva vse delo. Uradi in prodajalne so zaprti, v šolah so se vršile povesdi proslave ujedinjenja vseh jugoslovanskih pokrajin. Vse mesto je v narodnih zastavah. Število nemških hiš, ki niso razobesile zastav, je neznatno. S poslonja nemške kazine blapola velika slovenska trobojnica. Na balkonu je z zelenjem okrašen emblemat naše države SHS. Tudi na Kranj-

ski hranilnici je razobešana trobojnica, na nemškem gledališču pa belo - zelena mestna zastava. Balkon mestne hiše je dekoriran in v sredi med zelenjem se nahaja slika kralja Petra I. Po ulicah valovi praznično oblečena množica. Ob 5. zvečer je bil slavnosten spreved po mestu z godbo in kladjo. Na čelu spreveda so jahali častniki, za njimi je stopalo vojaštvo z godbo in tisočglava množica, ki je navdušeno manifestirala za srečno izvršeno narodno in državno ujedinjenje. Klici »Živela Jugoslavija, živela Srbija, živel kralj Peter, živel regent Aleksander!« so gromko odmevali po ulicah. Pred kazino, deželnim dvorcem in pred magistratom se je spreved ustavil. Manifestante so tu nagovorili poverjenik za narodno obrambo dr. Lovro Pogačnik, predsednik Narodne vlade Josip Pogačnik in župan dr. Ivan Tavčar. »Vsi so v vznesenih besedah proslavljali srečno izvršeno delo narodnega ujedinjenja. Godba je svirala himno »Bože pravde«. Občinstvo jo je poslušalo odkritih glav in znova jelo odpuščeno klicati narodnemu in državnemu jedinstvu ter njega predstaviti. Zvečer je bila v gledališču slavnostna predstava. Pela se je opera »Prodana nevesta«. Gledališče je bilo slavnostno razsvetljeno. Mnogo dam v narodnih nočnjah. Prisotni zastopniki vlade in vseh oblastev, mnogobrojni srbski in drugi jugoslovanski častniki. Pred začetkom predstave je orkester igral srbsko himno »Bože pravde«. Občinstvo jo je stoji poslušalo. In ko so izveneli zadnji akordi »Bože spasi, Bože hrani srbskog kralja, srbski rod«, je zaoril enodušen klic: »Živela Srbija! Živela Jugoslavija!«

Mala Hrvatska ali kraljevska Jugoslavija?

V pogajanjih v Beogradu med Narodnim Većem in srbsko vlado je na skupščini Starčevićanske stranke prava v Zagrebu njen predsednik Ante Pavelić poveljal tele podrobnosti: »Glede državne oblike se v Beogradu niso hoteli spuščati v nobeno debato. Bosna, Srem, Bačka, Banat in dalmatinska vlada zahtevajo pripojenje k Srbiji, a Hrvatski bi ostalo samo nekoliko županij, ki so zopet deloma okupirane. Ujedinjenje smo morali vsekar odločiti, zlasti na zahtevo dr. Trumbića, kateremu so naši prijatelji v ententi to priporočali kot nadvse potrebno, češ, da je londonska pogodba še vedno v veljavi, a Srbija je ni niti v najčrnejših dneh podpisala. Jaz in moj prijatelj dr. Petričić sva stala pred alternativno: ali mala neugledna Hrvatska, ali kraljevska Jugoslavija. Povsem naravno je, da sem se odločil za zadnje. In tako je bila izročena adresa regentu Aleksandru. Objednem sem zahteval za Hrvatsko vse svobodščine

srbske ustave. Regent Aleksander in večina srbskih strank je za ravnopravnost in proti kakršnikoli hegemoniji. Novo ministrstvo bo koalicijsko in imenja sem, da bi v to ministrstvo mogla vstopiti tudi naša stranka, ker smo rušili preje staro, a sedaj hočemo graditi novo.« Po tem govoru dr. Pavelić je predlagal dr. Ritič, naj se da dr. Paveliću dovoljenje, da vstopi v koalicijsko ministrstvo.

Sestava centralnega ministrstva.

Beograd, 14. decembra. Kakor se v političnih krogih zatiruje, bo centralno ministrstvo sestavljeno v najkrajšem času. Takoj po sestavi ministrstva odstopuje regent Aleksander v Pariz. Potoval bo najbrže preko hrvaških in slovenskih zemelj.

Beograd, 14. decembra. Po poročilih tukašnjih listov vstopijo v zajedniško ministrstvo vse srbske stranke, ki so zastopane v sedanjem koalicijskem ministrstvu, nadalje hrvaško-srbska koalicija. Starčevićeva stranka, prava skupina okrog »Glasa S. H. S.« in »Narodne Politike« in vse tri slovenske stranke. Ministrstvo se sestavi definitivno že v najkrajšem času.

Ena jugoslovanska stranka od Soče do Vardarja.

Zagreb, 14. decembra. (p. b.) Listi poročajo: Hrvatsko - srbska koalicija vstopi v Jugoslovansko demokratsko stranko in osnuje se velika enotna stranka, ki bo združevala vse enakomisleče stranke od Soče do Vardarja.

ODGODENA SRBSKA SKUPŠČINA.

Beograd, 13. decembra. (Lj. k. u.) Srbska skupščina je bila prvotno sklicana na 14. t. m. Sedaj pa je odgodena na nedoločen čas. Doslej je došlo v Beograd dobro polovico srbskih poslancev.

KRALJ PETER V PARIZU.

Beograd, 13. decembra. (Lj. k. u.) V Parizu pričakujejo v prihodnjih dneh kralja Petra, ki mu nameravajo kot prvemu jugoslovanskemu kralju prirediti svečan sprejem.

IVAN HRIBAR PRI REGENTU.

Beograd, 14. decembra. Predvčeršnjim je sprejel regent Aleksander v posebni avdienci ravnatelja Ivana Hribarja, ki ga je pozdravil kot starega znanca. Regent se je razgovarjal z g. ravnateljem o razmerah na Slovenskem in se je pred vsem zanimal za ogrožene naše meje. O slovenskih razmerah je bil prav dobro poučen. Pozna tudi krasne slovenske domovine. Rekel je, da namerava v kratkem posetiti slovensko prestolico. Vobče bo vsako leto prihajal na Slovensko za del časa, da se popolnoma priči slovensko-narečju.

Avdijske.

Beograd, 13. decembra. (Ljub. kor. u.) Danes-popoludne je sprejel regent Aleksander v avdienci dalmatinskega politika Iva Trisogona. Regent je poudarjal, da ceni v polni meri delovanje dalmatinskih narodnih zastopnikov. Dal se je natanko informirati o preganjanjih prebivalstva s strani Italijanov.

Hrvatska uni rza regentu Aleksandru.

Zagreb, 14. decembra. Akademski senat Hrvatske univerze je poslal iz svoje seje daljšo pozdravno in udanostno brzojavko regentu Aleksandru v Beograd.

Zahvala regenta Aleksandra.

Zagreb, 14. decembra. Akademski mladini v Zagrebu se je zahvalil redent Aleksander na njen pozdrav tovariško z zahvalno brzojavko, ter poudarjal, da mu je bilo v uteho, ko sem videl, koliko vaših viteških bratov tekmuje v hrobovi z moimi častniki in vojniki v Dobrudži, Makedoniji in na drugih bojiščih v borbi za naše narodno jedinstvo in osvobodjenje. Prestolonaslednik izraza prepričanje, da bo ostala slo-

LISTEK.

Franz Joseph.

Spesnil J. S. Machar. — Prevel Jos. Jenkovič.

Zal dvojega mi je... Ko se srečujejo zarače te oči po ulicah in vsakim si napivajo pogledom na zlato svobodo —

Ko mračni včeraj je že sen postal in plahi sen njegov privzel telo — vlijrajo prapori, buče ponosa pesmi — mi dvojega je žal:

Da tega dne dožiti niso smela vsa sčca, kakor zvon oznamujoča v nezlozni veri, da se bliža praznik vsega rodu.

Pronika vsaj do vas, oblička draga, skoz gline zemlje naš spomin na vas? Tresó kosti vsaj vaše se odmeva radosti naše?

A! žal potem mi, plešasti ti stavec. Da Atropi se je tako mudilo in ti prestrigla trdo nit življenja je toli zgodaj.

Dva listopada bi se počakala, če čakala tako je dolgo... Li Usoda v raztresenosti ji migljaj je dala in zmotila se?

Zakaj pa s kletvijo zaznamovala? Zakaj z udarcev toliko ti žitje bila? Ti kazen ni zadeti smela glave za grehe dedov?

Pred sodom Večnosti, glej, zdaj stoji vekov sedmero, narodi stoje dvéh delov zemlje na ves glas tožeči, da — rod tvoj

Nesreča njih bila... Kot težka skala na drobni travi ste na njih ležali kot bojna žaba jim uničevali ste vrecle sveži.

požirali kot zmaj ste nenasitni rodove, njih krvi potoki kot hudourniki od vaših dlesen lili okrog zemlje —

— pa stoj, pero, pogumnejša, pošast je ter bije se, dokler le ena glava na vratu ti sedi še — vi, rod strahopetni,

ste žili mirno

v palačah in gradovih čakaloči, da rabli vaši v slemih prineso Vam krvi nastrežene, odbitih glav k prestola stopnjam.

A v tebi, stavec, jaz, jaz pesnik ljudstva, ki ti, kot bog ponosen, ga zaničeval, rodu jaz videl tvojega spolnitev, pogin gotov.

Si plačal davek manom Montezume z življenjem brata plavalasca. Italiji s krvjo si plačal žene svoje nore in formam gluhim

morale, ki tvoj rod jo je izgnal, črepanje sina vrgel si razbito. A z rano v grudi sinovca si platil trpljenje Juga.

Nam, nam samo še. Nam in z nami sveta. In čakal sem, ko pride ta trenutek, — ko grom topov naenkrat ti preplasi srce strahopetno —

Kako iskal boš z mrzlimi očmi pobegle rablje in boš spenjal roki, krvi milijonov rdeči, k bogu, ki te zapustil.

In bežal boš po cestah Dunaja, ti beda plašč bo trgala s telesa, pohabljeni ti z bergljami grozili in slepci kleti.

Po teh cestah ležali bodo orli, prestola kosi v blatu poteptani, in ti, ki si brez čustva šel v življenju, malik sveta,

Zatuliš v strahu tega, zapuščena. Mogoče bliske misel na Hradčane v obupanji ti duši... tiho je v tem gradu in stolpi Prage...

Pa ljubljene Dunaja hrum novi spodnese ti nogo in padeš v blato tlaka, priskoči Groza in na mah izpije ti dušo bedno:

Ne, ni zgodilo se... Nas vkanila Usoda, Atropa tiho nit ti je prestrigla in v roke ti krvave položili le križec črni.

Raztresena bila Usoda in mig Parke? Pronika zdaj do glave ti gnioče hrum milijonov stopajočih v sledu jasnem

Nemeze večne?

Razbit je prestol: rod tvoj razsejan kot nične pleva na sveta strani vse in stalno se nikjer ne naseli ne vzide več.

Vihra zastava v Hradčanov, donč zvonovi s stolpov, oči z očmi napivajo si jasno, a meni, ki naveščal ta trenutek davno je dvojega žal...

